

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Filologiczno-Historyczny

al. Armii Krajowej 36a • 42-200 Częstochowa • tel./fax +48 34 361 14 25

Zaproszenie do udziału w konferencji naukowej pt.

„Tyś naszą Hetmanką. Jasnogórskie drogi do niepodległości”

Częstochowa, 6-8 grudnia 2018

W 2018 roku mija rocznica 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. 11 listopada 1918 roku, po 123 latach politycznego niebytu, odrodziło się nasze państwo. Na to wydarzenie złożyły się heroiczne działania narodu, który nigdy nie pogodził się z niesprawiedliwym wyrokiem dziejów, uosobionym przez działalność zaborczych mocarstw, i na wszystkich kontynentach, pod różnymi sztandarami, walczył o odzyskanie swojej wolności.

Zmartwychwstanie Polski to także męczeńska ofiara najlepszych synów i córek, prześladowanych, więzionych, wywożonych na Sybir, zabijanych, oraz niestrudzona troska polskich matek o zachowanie języka, polskości, naszej kulturowej tożsamości. Przez lata zaborów polski dom był jedyną ostoją rodzimej tradycji, nierozzerwalnie połączonej z wiarą katolicką, ufundowaną na nauce Chrystusowej. Długie trwanie, pomimo utraty bytu państwowego, było możliwe dzięki temu, że przez cały ten czas najważniejsze dla Polaków były wiara i wolność, wyrażające się w sztandarowych hasłach: Bóg, Honor, Ojczyzna, z którymi wyruszały w bój kolejne pokolenia „dobijające się” niepodległości w powstaniach narodowych, walkach i wojnach toczących się w różnych częściach Europy i świata.

Jakkolwiek za odrodzeniem Państwa Polskiego w 1918 r. stoją konkretni ludzie, wybitni działacze polityczni i wojskowi oraz rzesze bezimiennych bohaterów, to nie możemy zapominać, że wszystkie ich działania, mające na celu odzyskanie niepodległości, poprzedzone były żarliwą modlitwą milionów Polaków: „Ojczyznę wolną racz nam wrócić, Panie”.

Wszelkie ludzkie działania byłyby daremne, gdyby nie łaska Opatrzności i nieustanna opieka Maryi nad naszym narodem, o czym wiedzieli i śpiewali konfederaci barscy:

„Pamiętaj Panno, na polską Koronę,

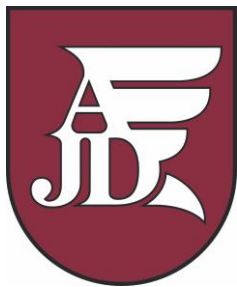
Którąś raz wzięła pod swoją obronę:
Wszakżeś jest polską Maryja Królową,
Której Bóg oddał za tron Częstochową”.

Dzięki wstawiennictwu Maryi, „mężnej białogłowy”, rycerski czyn Polaków mógł spełnić marzenie o wolnym kraju. Dzięki pokornym prośbom zanoszonym przez setki tysięcy pielgrzymów przed ołtarz Pani Jasnogórskiej, w 1918 roku zmartwychwstała nasza Ojczyzna. Została ona w równym stopniu wywalczona orężem, co wymodlona przez „pokolenia, żałobami czarne”.

Obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości stają się dzisiaj okazją do zaistnienia tej rocznicy w przestrzeni nie tylko historycznej, ale również społeczno-kulturalnej, artystycznej czy naukowej. Rozmach zapowiadanych uroczystości, z jakimi mamy i będziemy mieć do czynienia, świadczy o powrocie do wartości, które stały u podstaw odradzającego się w 1918 roku Państwa Polskiego. Jubileusz staje się widocznym zobowiązaniem, by w godny sposób wskazać na Maryjny patronat naszej niepodległości.

Częstochowa z Klasztorem Jasnogórskim była i jest nadal sanktuarium narodu, o którym w trakcie swej pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny mówił św. Jan Paweł II: „Trzeba przykładać ucho do tego świętego miejsca, aby czuć, jak bije serce narodu w sercu Matki. Bije zaś ono, jak wiemy, wszystkimi tonami dziejów, wszystkimi odgłosami życia. Ileż razy biło jękiem polskich cierpień dziejowych! Ale również okrzykami radości i zwycięstwa! Można na różne sposoby – mówił dalej Ojciec Święty – pisać dzieje Polski, zwłaszcza ostatnich stuleci, można je interpretować wedle wielorakiego klucza. Jeśli jednakże chcemy dowiedzieć się, jak płyną te dzieje w sercach Polaków, trzeba przyjść tutaj. Trzeba przyłożyć ucho do tego miejsca. Trzeba usłyszeć echo całego życia w sercu jego Matki i Królowej!”.

Fenomenu Jasnej Góry oraz roli sanktuarium w naszym życiu nikt przed Papieżem-Polakiem nie wyraził lepiej. Dla częstochowskiego środowiska akademickiego słowa św. Jana Pawła II brzmią zobowiązująco. Wydział Filologiczno-Historyczny Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, pod łaskawym patronatem JE Arcybiskupa Archidiecezji Częstochowskiej dra Wacława Depo, wspólnie z Ojcami Paulinami z klasztoru na Jasnej Górze pod kierownictwem Ojca Przeora Mariana Waligóry, chciałby pokazać, jak drogi do niepodległości Polski zbiegały się u szczytu Jasnej Góry przed obliczem Królowej Polski i w jaki sposób Maryja inspirowała i utwierdzała nasze dążenia do odzyskania wolności. Włączając się w ogólnopolskie obchody jubileuszu stulecia odzyskania niepodległości, chcemy z całą mocą podkreślić niewątpliwy udział Maryi w naszej niezawisłości i wyraźnie przywołać religijny klucz jako konieczne narzędzie służące do interpretacji dziejów państwa

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Wydział Filologiczno-Historyczny

al. Armii Krajowej 36a • 42-200 Częstochowa • tel./fax +48 34 361 14 25

i narodu. Chcemy iść za wskazaniem Ojca Świętego i przypomnieć ten obszar kultury polskiej, który świadczy o jej przynależności do historii Zbawienia i który tak mocno wiąże się z deklaracją wiary w Jezusa i jego Matkę.

Zapraszamy uczonych, artystów i wszystkich uczestników życia kulturalnego i religijnego z kraju i zagranicy, a szczególnie pracowników wyższych uczelni w Częstochowie do wzięcia udziału w rocznicowej konferencji naukowej **„Tyś naszą Hetmanką. Jasnogórskie drogi do niepodległości”**. Konferencja odbywać się będzie w dniach 6-8 grudnia 2018 w Częstochowie, w gmachu Akademii im. Jana Długosza i na Jasnej Górze. Zwieńczeniem obrad naukowych będzie uczestnictwo w święcie Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Tematem obrad będą problemy związane z duchową obecnością Maryi we wszelkich działaniach, mających na celu zachowanie polskiej tożsamości narodowej i podejmowany przez naszych przodków czyn konspiracyjny, powstańczy i wojenny. Chcemy zwrócić uwagę na zaangażowanie dostojników kościelnych w prace rozmaitych komitetów pracujących na rzecz niepodległości ojczyzny w czasie pierwszej wojny światowej. Gdyby nie niezłomna postawa kardynałów i biskupów polskich, działania polityczne i dyplomatyczne zabiegi nie zaowocowałyby powrotem naszego kraju na mapę świata.

Zapraszając do udziału w obradach, chcemy także przypomnieć misję wykonywaną przez często zapomnianych artystów, pisarzy, nauczycieli, a także duchownych i siostry zakonne. Wszyscy oni, pielęgnując wiarę w miastach i najmniejszych wsiach, w szkołach, urzędach i kościołach, troszczyli się jednocześnie o zachowanie narodowej tradycji.

Proponujemy objąć refleksją literackie, plastyczne i muzyczne przejawy zawierzenia Maryi losów Rzeczypospolitej, a także wszelkie dokumenty historyczne i artefakty utrwalające Maryjny patronat naszej wolności.

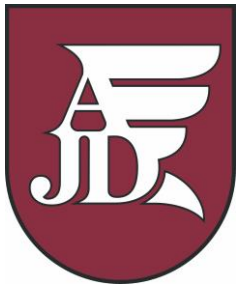
Pogłębioną refleksją nad wkładem Jasnej Góry w odzyskanie naszej niepodległości, chcemy złożyć votum wdzięczności za ten niezwykły dar, który otrzymaliśmy przed stuleciem i który chcemy pielęgnować i zachować dla przyszłych pokoleń Polaków.

Proponowana problematyka konferencji:

- Narodowy i uniwersalny wymiar obecności Cudownego Wizerunku na Jasnej Górze
- Polska i europejska literatura maryjna i jej związek z problemem niepodległości Polski i wolności człowieka
- Literackie modlitwy do Najświętszej Maryi Panny – wymiar indywidualny i powszechny
- Pielgrzymki na Jasną Górę przed ważnymi wydarzeniami politycznymi w ikonografii, dokumentach, wspomnieniach, historiografii i literaturze
- Pielgrzymka na Jasną Górę jako moment przełomu w życiu człowieka i wspólnoty. Świadectwa literackie, historyczne, ikonograficzne
- Vota dziękczynne, ich rola i miejsce w świadomości pielgrzymów i w życiu duchowym narodu
- Jasna Góra w literaturze od XVIII do XX wieku jako miejsce, w którym „zawsze byliśmy wolni”
- Obecność Jasnej Góry i fenomenu religijności maryjnej Polaków w literaturach innych narodów
- Znani i nieznani propagatorzy kultu maryjnego
- Modlitwy do Maryi powstańców i żołnierzy od XVIII do XX wieku
- Jasna Góra jako twierdza w wymiarze historycznym i duchowym
- Papieże, kardynałowie, biskupi o roli Jasnej Góry w życiu narodu polskiego

Informacje organizacyjne

Obrady planowane są w dniach 6-8 grudnia. W dniach 6 i 7 grudnia odbywać się będą w budynku Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, w dniu 8 grudnia – w Klasztorze Jasnogórskim. Tego dnia obrady plenarne włączone zostaną w plan obchodów święta Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Uczestnicy będą mogli wziąć udział w uroczystej sumie, hołdzie z kwiatów przed figurą Niepokalanej, koncercie z cyklu Jasnogórskich wieczorów adwentowych oraz w Apelu Jasnogórskim. **Konferencji towarzyszyć będą wydarzenia artystyczne: okolicznościowa wystawa ze zbiorów Klasztoru Jasnogórskiego, prezentująca artefakty związane z dążeniem do odzyskania przez Polskę niepodległości oraz uroczysty koncert symfoniczny, podczas którego**

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Filologiczno-Historyczny

al. Armii Krajowej 36a • 42-200 Częstochowa • tel./fax +48 34 361 14 25

zostaną wykonane Uwertura Es-dur na orkiestrę Ignacego Jana Paderewskiego oraz Koncert fortepianowy e-moll Fryderyka Chopina. Otwarcie wystawy nastąpi 3 maja 2018 roku, koncert zaś odbędzie się 6 grudnia 2018 roku o godz. 18.00.

Wysokość opłaty konferencyjnej wynosi 500 zł. Prosimy o nadsyłanie zgłoszeń w języku polskim / angielskim na adres: maryja.niepodlegla@ajd.czyst.pl do 31 maja 2018 r.

Zapraszamy do udziału w konferencji.

Komitety Honorowy Konferencji

- JE Ks. Arcybiskup Metropolita Częstochowski dr Wacław Depo – przewodniczący
- O. Przeor Klasztoru na Jasnej Górze Marian Waligóra OSPPE
- JM Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska
- JM Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr hab. inż. Norbert Szczygiol
- JM Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie ks. dr Grzegorz Szumera
- Prezes Fundacji *Silva Rerum Poloniarum* dr Krzysztof Czajkowski

Komitety Naukowy Konferencji

- Prof. dr hab. Teresa Kostkiewiczowa (IBL PAN) – przewodnicząca
- Ks. dr hab., prof. KUL Marek Chmielewski (KUL, PTM)
- Dr hab., prof. AJD Agnieszka Czajkowska (AJD)
- Dr hab., prof. AJD Adam Regiewicz (AJD)
- Prof. dr hab. Bogusław Dopart (UJ)
- Prof. dr hab. Jarosław Ławski (UwB)
- O. General dr Józef Płatek OSPPE
- Ks. prof. dr hab. Jan Związek (AJD w Częstochowie)

Komitet Organizacyjny Konferencji

- Dr hab., prof. AJD Agnieszka Czajkowska – przewodnicząca
- Dr Ewelina Mika
- Mgr Ewelina Dziewońska-Chudy
- Mgr Anna Janek